

Наталя ПЕТРИШИН

Здобувачка освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
Науковий керівник – Тамара ПОПОВИЧ, канд. екон. наук,
доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У період активних реформ у сфері охорони здоров'я питання ефективного управління медичними установами набуває особливої уваги. Сучасна система охорони здоров'я функціонує у складних соціально-економічних умовах, де відбувається швидкий розвиток технологій, постійно зростають вимоги до якості медичних послуг, а ресурси залишаються обмеженими. Таким чином, традиційні управлінські моделі часто демонструють недостатню ефективність, що зумовлює потребу переходу до системного підходу в управлінні [1].

Системний підхід розглядає заклад охорони здоров'я як єдину соціально-економічну систему, у якій усі елементи, такі як персонал, фінанси, матеріально-технічна база, інформаційні системи та управлінські механізми, перебувають у постійній взаємодії і взаємозв'язку [2]. Ефективність закладу визначається не лише якістю роботи окремих підрозділів, а насамперед узгодженістю їхньої діяльності та спроможністю досягати спільних стратегічних цілей організації.

Завдання управління, що вибудовується на системних засадах, полягає у забезпеченні стабільного функціонування закладу охорони здоров'я, підвищенні якості надання медичної допомоги та оптимального використання наявних ресурсів. Застосування такого підходу дозволяє своєчасно виявляти проблеми та приймати ефективні управлінські рішення [3]. Однією з головних особливостей системного підходу є поєднання стратегічного та оперативного управління. Стратегічне управління визначає напрями розвитку закладу та його довгострокові цілі, а

оперативне забезпечує організацію щоденної діяльності й контроль виконання завдань [4].

Важливим елементом системного управління, як зазначається в [5], є вироблення цілісної кадрової політики. Саме висока професійність і вмотивованість медичного персоналу суттєво впливають на якість медичних послуг. Тому важливими складовими управління є підвищення кваліфікації працівників, впровадження системи безперервного їх професійного розвитку, підвищення лідерських якостей керівництва та створення сприятливого психологічного клімату.

В умовах цифровізації охорони здоров'я значну роль відіграє інформаційне забезпечення як системи управління закладу, так і власне процесу надання медичної допомоги [6]. Використання електронних медичних систем, цифрового документообігу та аналітичних платформ підвищує ефективність управління та забезпечує швидкий доступ до необхідної інформації.

Одним із важливих напрямів системного підходу є управління фінансовими ресурсами. Раціональне планування витрат, контроль фінансових потоків і пошук додаткових джерел фінансування сприяють стабільності діяльності медичних установ та модернізації їх матеріально-технічної бази [5]. Окрему увагу приділяють забезпеченню якості медичної допомоги. Для цього впроваджують сучасні стандарти медичних послуг, системи внутрішнього контролю та методики Lean Management і Six Sigma, які допомагають оптимізувати процеси та підвищити безпеку пацієнтів [5;7]. Важливим компонентом системного управління є також управління ризиками. Медичні установи повинні бути готовими до епідеміологічних, фінансових та кадрових викликів, тому система управління має передбачати прогнозування ризиків і заходи щодо їх мінімізації.

Отже, системний підхід до управління закладами охорони здоров'я забезпечує комплексне поєднання організаційних, кадрових, фінансових та інформаційних складових діяльності. Його застосування сприяє підвищенню якості медичних послуг,

ефективному використанню ресурсів та стабільному розвитку медичних установ.

Список використаних джерел:

1. Тодуров М. Теоретико-методичні засади розбудови системи управління закладами охорони здоров'я. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2024. № 74. С. 164–170. DOI: 10.31732/2663-2209-2024-74-164-170.
2. Пазєєва Г. Принципи розбудови системи управління закладом охорони здоров'я. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 77. С. 273–280. DOI: 10.31732/2663-2209-2025-77-273-280.
3. Гуржий П. Концептуальні засади системи менеджменту в закладах охорони здоров'я. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2022. № 1(4). С. 30-37. DOI: 10.31319/2709-2879.2022iss1(4).264522pp30-37.
4. Стахів О. Методичні засади та специфіка управління системним розвитком закладів охорони здоров'я. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2022. № 304(2). DOI: 10.31891/2307-5740-2022-304-2(1)-7.
5. Модернізація менеджменту та публічного управління в системі охорони здоров'я. Монографія. За ред.де.н., проф. Шкільняка М.М., Желюк Т.Л. Тернопіль. Крок.2020.559с.
6. Алькема В. Теоретико-методичні засади прийняття рішень в розбудові системи управління закладом охорони здоров'я. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 77. С. 186–193. DOI: 10.31732/2663-2209-2025-77-186-193.
7. Гарбузюк В., Рудніченко Є. Використання методології «Lean і Six Sigma» в системі безпекоорієнтованого управління закладами охорони здоров'я. *Development Service Industry Management*. 2023. № 4. DOI: 10.31891/dsim-2023-4(16).